

1. ZROD LEGENDÁRNÍHO KLUBU

1. ZROD LEGENDÁRNÍHO KLUBU

Klub FC Barcelona založila skupina mladíků, které nespojovalo nic víc než láska ke sportu, jež v jejich době ve Španělsku téměř nikdo neznal. Skupina sestávala z 12 členů dychtících po tom, aby se mohli honit za míčem. Jejich kapitánem byl jedenadvacetiletý Švýcar, jenž se právě přestěhoval do Barcelony, aby se naučil španělsky. Byl to Hans Gamper, rozený sportovec, který 22. října 1899 zavítal do redakce týdeníku *Los Deportes* a zveřejnil krátké, osmiřádkové oznámení vyzývající každého, kdo má rád fotbal, aby ho kontaktoval a „laskavě se zastavil v kanceláři v úterý nebo pátek mezi devátou a jedenáctou hodinou“. Gamper a dalších jedenáct nadšenců touto jednoduchou, zdvořilou výzvou založili FC Barcelona.

První schůze se konala 29. listopadu 1899 (oficiální datum vzniku klubu). Místem tak důležitého setkání se stalo gymnázium Solé. Podařilo se sehnat dostatek hráčů potřebných ke hře. Podle očekávání přejali název a znak podle města Barcelony. Klubové barvy – modré a červené pruhy – vybrali na druhé schůzi, která proběhla 13. prosince téhož roku. Podle jedné teorie se zakladatelé inspirovali dvoubarevnými tužkami, jež se tehdy používaly v účetnictví. Podle jiné se Gamper rozhodl „okopírovat“ barvy švýcarských klubů FC Basilej nebo FC Curych. Ať byly skutečné důvody jakékoli, tak jediné, co se na výbavě Barçy za dlouhá léta změnilo, byla barva trenýrek (původně bílých) a šířka pruhů.

Ke Gamperovu dobrodružství se přidali jeho švýcarští kamarádi a krajané Walter Wild a Otto Kunzle, Angličané John a William Parsonsovi, Němec Otto Maier a Katalánci Lluís d'Ossó, Bartomeu Terradas, Enric Ducal, Pere Cabot, Carles Pujol a Josep Llobet. Společně tvořili různorodou skupinu, v níž nezáleželo

na národnosti a původu. Wild se stal prvním prezidentem klubu, i když na pouhých pět měsíců (současně také hrál). Někteří z dalších členů a hráčů Barcelony byli Angličané a s Gamperem vybíhali na trávník uprostřed bývalého velodromu Bonanova. Ten se stal prvním sídlem klubu, který zde odehrál své premiérové zápasy.

Historicky první zápas se konal 8. prosince 1899, ačkoli oba soupeři dokázali nasadit jen deset hráčů. Na sportovní stránce barcelonského deníku *La Vanguardia* vyšla následující den reportáž o tomto utkání, v níž stálo:

Včera se na bývalém velodromu Bonanova hrál úžasný zápas mezi „Foot-ball Club de Barcelona“ a mladíky z anglické komunity žijící v hlavním městě... Celek Barcelony zahájil utkání a poté následovala série událostí, díky nimž tento sport přitahuje tolik pozornosti

NA PŘEDCHOZÍCH STRANÁCH:

Paulino Alcántara působil v FC Barcelona ve dvou obdobích (1912–1916 a 1918–1927). Produktivní střelec se těšil oblibě fanoušků a zůstává nejmladším hráčem, který za klub nastoupil a také skóroval.

VLEVO: Hans (Joan) Gamper, zakladatel FC Barcelona. V hlavním městě Katalánska se usadil, aby se naučil španělsky, ale netrvalo dlouho a tento zarytý sportovec a milovník fotbalu našel pár podobně naladěných nadšenců, s nimiž mohl sdílet svoji vášeň.

VPRAVO: Walter Wild patřil k účastníkům ustavující schůze na gymnáziu Solé v roce 1899. Za klub hrál a zároveň se stal jeho prvním prezidentem. V této pozici vydržel 17 měsíců.

VPRAVO: *Blaugranas* sehráli první zápas jen v deseti hráčích 8. prosince 1899 na bývalém velodromu Bonanova, jak uvedl deník *La Vanguardia*.

DOLE: První oficiální fotbalová soutěž ve Španělsku byla Copa Macaya. Barcelona ji ovládla v roce 1902 a šlo o její první titul vůbec. Turnaj později nesl názvy Copa Barcelona a Campionat de Catalunya.

a kvůli kterým je u zdravého lidu tak oblíbený... Ve druhé půli Angličané drželi tým Barcelony v šachu poté, co se na 15 minut usadili na polovině soupeře, dokud kapitán Barcelony Gamper při jednom ze svých hbitých úniků nevyrazil směrem k brance protivníka. Šel si pro gól, ale bez výsledku. Nakonec nám, prosím, dovolte vřele poblahopřát „Foot-ball Club de Barcelona“ za to, že svoje konání započal tak slibně. Naše gratulace patří také mladíkům z anglické komunity [...]. Setkání končilo zvesela, pokřikem hip, hip, hurá, obvyklým při takových shromážděních.

Nově založený barcelonský klub prohrál svůj první zápas o gól, ale jak psali v novinách, předvedený výkon vzbuzoval optimismus a nadšení, které v průběhu času nabíralo na intenzitě. Barcelona nastupovala na hřišti Bonanova do 18. listopadu 1900, tedy necelý rok. Novým sídlem se stal Hotel Casanovas. Zde v prosinci téhož roku sehrála svoje první derby, v němž remizovala se Sociedad Española de Fútbol, v současnosti známým jako RCD Espanyol. Po roce se klub přestěhoval do Carretera de Horta, kde zůstal do února 1905. Potom se opět přesunul a až do roku 1909 hrál na bezejmenném hřišti, ohraničeném ulicemi Muntaner, Londres, París a Casanovas.

Barcelona už si v té době zajistila svůj první oficiální titul: v roce 1902 vyhrála Copa Macaya (šampionát katalánských klubů). Pohár dostal název po zakladateli turnaje, kterým byl Alfons Macaya, prezident klubu Hispània AC (tým tvořili převážně skotští dělníci žijící v barcelonské čtvrti Sant Andreu). Tento muž

vymyslel podnik, který se na začátku dvacátého století stal první oficiální fotbalovou soutěží ve Španělsku. Hrály v ní výhradně katalánské týmy, soutěž zanikla roku 1940, kdy Francův režim zakázal veškeré regionální šampionáty.

Získání první trofeje měl velký význam, neboť posílil sebevědomí členů a fanoušků klubu. Tým vyhrál všech osm utkání, nastřílel 60 branek a inkasoval pouze dvě. V následujícím roce celek FC Barcelona ovládl soutěž Copa de Barcelona, která navázala na Copa Macaya. Poté následovaly triumfy v sezonách 1904–05 a 1908–09 (to už soutěž nesla název Campionat de Catalunya). V roce 1909 byl otevřen stadion Camp de la Indústria. Kromě úspěchů v katalánském šampionátu mužstvo skončilo v roce 1902 druhé v prvním ročníku Copa de la Coronación (nynější Copa del Rey, Královský pohár), když podlehl ve finále týmu Vizcaya. Na tomto turnaji se Barcelona střetla se soupeřem, který se stal jeho věčným rivalem – s Realem Madrid, známým tehdy jako Madrid Football Club. Stalo se tak 13. května 1902, pouhé dva měsíce po oficiálním vzniku madridského klubu, který založili dva bratři, Juan a Carlos Padrósové (ironií je, že pocházeli z Barcelony). Klub FC Barcelona zvládl historicky první El Clásico lépe a vyhrál 3:1.

V roce 1903 Gamper naposledy nastoupil za Barcelonu jako hráč. V pouhých 25 letech chtěl věnovat více času svému podnikání. Zcela ovšem neopustil klub, který toho roku sehrál ve Francii svůj první mezinárodní zápas proti Stade Olympique a zvítězil 3:2. Fotbal si rychle získával stále větší oblibu a zvýšený zájem se

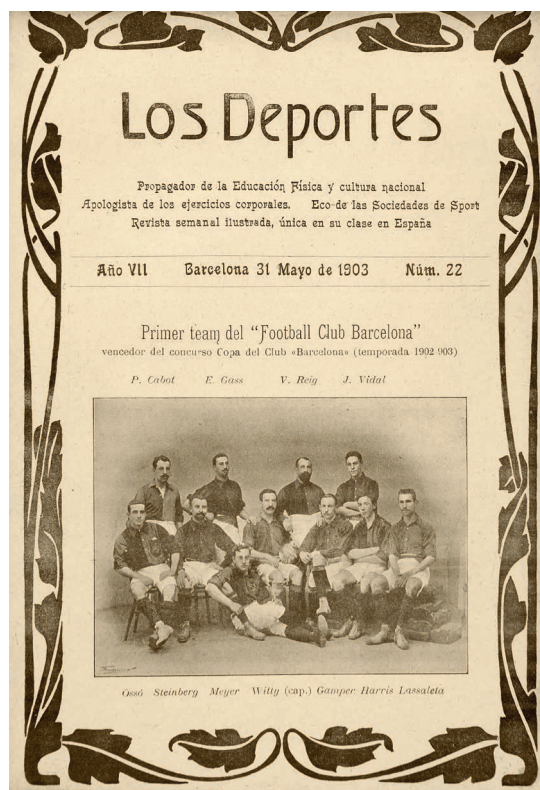

odrážel i v tisku. Na titulní stránce *Los Deportes* se v květnu 1903 objevilo foto pózujících hráčů Barcelony.

Od roku 1904 do otevření stadionu Camp de la Indústria se hnacími silami katalánského fotbalu staly kluby FC Barcelona a Espanyol.

Kromě slavných vítězství ovšem přicházela i sportovní selhání. Tým v sezoně 1905–06 prohrál 1:10 s Bilbaem a v nezvykle divokém zápase 1:9 s Olympiquem Marseille, který tehdy poskládal sestavu z bývalých ragbistů. Jedno střetnutí s celkem známým jednoduše jako „X“ (tvořilo jej mnoho bývalých hráčů Espanyolu) skončilo rvačkou, vzduchem létaly pěsti a musela zasahovat policie. Vzhledem k tomu, že celek FC Barcelona nevyhrával tituly a neměl dost úspěchů, klesl počet jeho členů na alarmující úroveň. V roce 1908 jich měl pouze 38. Klub prošel hlubokou krizí, která ho dovedla až na pokraj zániku. Podobný osud tehdy ale zasáhl všechny katalánské kluby – Espanyol dokonce zmizel na tři roky z fotbalové mapy. Hans Gamper v té době přijal katalánskou obdobu svého jména Joan, nechal podnikání a po pětileté odmlce výrazně zasáhl do dění v klubu. Svolal schůzku, které se zúčastnilo jen okolo 20 lidí, a oznámil na ní, že se rozhodl převzít opratě klubu do svých rukou a vrátit ho na správnou cestu.

Jakmile 2. prosince 1908 Gamper oficiálně převzal předsednictví, rozhodl se pozvednout počet členů, a to překvapivým způsobem: začal jednotlivé členy obcházet a přesvědčovat je, aby se vrátili. Jeho úsilí se vyplatilo: následující rok se klub rozrostl z 38 na 201 členů. Iniciativa

VLEVO: *Los Deportes*, časopis, který publikoval oznámení Joana Gampera, otiskl v květnu 1903 na titulní straně fotografii barcelonského mužstva. Z toho je patrné, jaký význam si fotbal ve Španělsku získal.

zakladatele byla tak energická a jeho metody tak účinné, že o několik měsíců později, 14. března 1909, byl slavnostně otevřen první stadion ve vlastnictví FC Barcelona – Camp de la Indústria (nazývaný též La Escopidora). Nové hřiště vzniklo díky společné snaze všech členů klubu, kteří pomáhali shánět peníze na jeho výstavbu. Stadion měl od roku 1914 umělé osvětlení, což byla tehdy na španělských stadionech naprostá novinka. Podobnou senzaci představovala dvoupatrová dřevěná tribuna z roku 1916. Kapacita činila 1 500 míst k sezení a 4 500 ke stání. Kabiny pro hráče byly přistavěny až později.

Městská legenda vypráví, že s rostoucí návštěvností ubylo pohodlí a diváci měli horší výhled. V důsledku toho spousty fanoušků sedávaly na opěradlech sedadel, čímž svá pozadí (v katalánštině *cul*) vystavovali kolemjdoucím na odiv. Ti jim z legrace začali říkat *cules* (zadkaři). Z tohoto slova vznikl výraz *culé*, jímž jsou běžně a láskyplně označováni fanoušci *blaugranas* (modročervení).

Nové hřiště jako by mělo šťastný, magický účinek. Tým FC Barcelona od té doby vyhrával jeden zápas za druhým, vybojoval toho roku katalánský šampionát, aniž by ztratil jediný zápas. Následovala vítězství v Copa de los Pirineos (mezinárodní soutěž, v níž se vzájemně střetávaly baskické, katalánské a jihofrancouzské celky) a v Copa de España.

NAHOŘE: Joan Gamper ve 25 letech ukončil hráčskou kariéru, aby se mohl věnovat svým obchodním záležitostem. Později byl ovšem prezidentem klubu s přestávkami od prosince 1908 do června 1925.

Španělský pohár vybojovali hráči v Madridu a po návratu domů je překvapily na stadionu davy fanoušků, kteří přišli přivítat svůj tým. Něco takového se stalo poprvé. V té době se poblíž nejrušnější ulice Las Ramblas nacházely kiosky s občerstvením, kde oznamovali fotbalové výsledky. Fanoušci proto navštěvovali tato místa, aby si poslechli aktuální dění. Tak vzniklo pouto mezi Barçou a Canaletas, což je název fontány pojmenované podle části Las Ramblas. Na tohle místo se od té doby *los culés* vracejí vždy, když slaví triumf svého týmu.

Na hřišti Camp de la Indústria hrál klub v letech 1909–1922 a za tu dobu získal 13 trofejí: osmkrát katalánský šampionát a pětkrát španělský pohár. Byla to doba velkých vítězství, ale také změn. Tou první bylo, že se z klubu pozvolna začali vytrácet cizinci, tým stále víc stavěl na místních hráčích. Úměrně tomu vzrostlo množství Katalánců v představenstvu klubu. Jedinými cizinci, kteří zůstali ve vedení, byli Gamper, který s přestávkami vykonával funkci prezidenta až do roku 1925, a Arthur Witty, bývalý hráč a prezident klubu z let 1903–1905. Jeho zásluhou byly z Británie přivezeny první předpisové míče a rovněž zavedl používání brankových sítí.

V roce 1910 se klub rozhodl vzdát dosavadního loga města Barcelony a vytvořit si

VPRAVO: V roce 1910 byla vyhlášena soutěž o vytvoření klubového loga. Znak, který tehdy vznikl, se s mírnými obměnami používá dodnes. Dříve sloužil emblém města. Na dřevěném ředitelském křesle z let 1910–1922 je zachycena raná verze klubového loga.

své vlastní. Vyhlásil soutěž, jejímž vítězem se stal Santiago Femenía. Jeho znak klub používá v menších obměnách dodnes: nahoře vlevo kříž svatého Jiří, nahoře vpravo čtyři pruhy katalánské vlajky, dole klubové barvy (modrá a červená) a uprostřed nich míč. Tento znak jasně vystihuje identitu katalánského klubu.

Na začátku sezony 1910–11 měl klub 400 členů a začali přicházet první hvězdní hráči. Někteří z nich se ve své době vyznamenali ohromujícími rekordy. Jedním takovým hráčem byl George Pattullo, bývalý brankář přeškolený na útočníka. Rodák z Glasgowa hrál fotbal amatérsky a do Barçy přišel poté, co ho Gamper viděl na vlastní oči v akci a přesvědčil jej, aby podepsal s *blaugranas*.

Skot se předvedl jako výjimečný střelec, za jedinou sezonu nasázel ve 20 utkáních 41 branek. Všechny hráče ovšem strčil do kapsy Paulino Alcántara, nejlepší střelec v historii Barcelony (369 gólů v 357 zápasech) až do příchodu Lea Messiho, který velkého kanonýra předčil 16. března 2014.

Rodilý Filipínec Alcántara debutoval v pouhých 15 letech v sezoně 1912–13 a jeho brankový průměr se dal velmi snadno spočítat – jedna trefa na zápas. Fanoušci Barcelony ho milovali, navykli si na jeho góly, jeho bílý kapesník, který mu vyukoval z trenýrek, a na jeho mámivou

sílu, skrývající se v tomhle na pohled chabě stavěném chlapíkovi.

Přestože klub prožíval slavná léta, nevyhнул se zmatkům a sporům. Na začátku sezony 1911–12 se konala schůze, na níž se projednávaly změny v klubových pravidlech. Někteří členové s nimi nesouhlasili a došlo k ostré výměně názorů. Dlouhé proslovy a nekonečné debaty vyústily dokonce v urážky a musel zasáhnout zakladatel klubu. Pohrozil odchodem z místnosti a pronesl pár drsných slov: „Tvrdíte, že milujete tenhle klub, a přitom ho zabíjíte.“ Vody se nakonec zklidnily.

Hlavní problém představovaly peníze. Někteří hráči se domáhali vyšších platů, a jakmile zjistili, že jim nebude vyhověno, odmítli nastoupit v přátelském utkání v San Sebastiánu. Ti, kteří nastoupili, hráli tak apaticky, že vzbudili obecné rozhořčení publika. Správní rada smetla ze stolu petici mužstva, které v ní požadovalo, aby hráči dostávali procenta z peněz, které v zápasech vydělají. Spor vyvrcholil vyloučením záložníka Josého Quiranteho z klubu. Byl považován za podněcovatele protestu, stejně jako další hráči (bratři Comalovi a Wallaceovi, Paco Bru, Mensa a Solà). Ti odešli a založili si jiný klub, FC Casual, který však neměl dlouhého trvání. Napětí se přeneslo na trávník, přátelský zápas mezi Barcelonou a Espanyolem skončil

vážnými incidenty, jež narušily vztahy mezi oběma kluby.

V sezoně 1913–14 výbor Barcelony pozval k přátelským střetnutím anglický profesionální celek Notts County (tehdy taková mezinárodní utkání nebyla ničím neobvyklým). Hrály se tři přátelské duely a anglický tým vyhrál první dva v poměru 2:0 a 4:0. Barcelonští novináři údajně, zaslepení nekritickou pýchou, popudili anglické fotbalisty tím, že napsali, jak nedokážou Barče nastřílet víc než pět branek. V posledním střetnutí tým Notts County prohrával 0:3, ale za necelou půlhodinu nasypal Barceloně deset gólů.

Barcelona navzdory handrkování s výbory a přátelským mačům pořád vyhrávala domácí zápasy a tituly. V katalánském šampionátu jasně dominovala a zvítězila v něm ještě sedmkrát do roku 1922, kdy se přestěhovala na nový stadion Les Corts. Zde začala nová éra klubu.

NAHOŘE: První stadion patřící FC Barcelona byl slavnostně otevřen 14. března 1909 a nacházel se na ulici Indústria (nyní París). Vznikl díky společnému úsilí členů klubu.